

Advies BVR dual learning BuSO

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies op vraag van Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs op 24 december 2018

Uitgebracht door de Raad Secundair Onderwijs op 12 februari 2019 met eenparigheid van stemmen

Vorbereiding: commissie Onderwijs-Arbeidsmarkt op 23 januari 2019 onder voorzitterschap van Mil Kooyman

Werd geconsulteerd: commissie Onderwijs voor lerenden met specifieke noden op 10 januari 2019

Dossierbeheerders: Koen Stassen

1 Situering

Het decreet duaal leren voor het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4 werd op 21 november 2018 aangenomen door het Vlaams Parlement. Om duaal leren in het buso te implementeren vanaf 1 september 2019 moeten er nog een aantal bepalingen uit het decreet geconcretiseerd worden door de Vlaamse Regering. Daarom ligt er nu een voorstel van besluit van de Vlaamse Regering voor.

Het is positief dat dit BVR het mogelijk maakt dat duaal leren in buso kan starten op 1 september 2019. Maar er moet nog een bredere discussie gevoerd worden over redelijke aanpassingen op de werkplek, ongeacht de onderwijsvorm, en de financiering ervan.

2 Organisatie van duaal leren

2.1 Verlenging van de periode zonder werkplek met maximaal 40 dagen (art. 1)

De periode van 20 opleidingsdagen per schooljaar waarin de leerling geen overeenkomst hoeft te hebben, kan door de trajectbegeleider verlengd worden met maximaal 40 dagen. Dit gaat verder dan de 20 dagen verlenging die er mogelijk zijn in duaal leren in het gewoon onderwijs. Deze verlenging is positief en komt tegemoet aan bevindingen uit het tijdelijk project duaal leren en eerdere vragen van de Vlor.¹

De mogelijkheid om de periode waarin jongeren geen overeenkomst hebben te verlengen met maximaal 40 dagen mag niet beperkt blijven tot leerlingen uit het buso, maar moet uitgebreid worden naar leerlingen in het gewoon secundair onderwijs. Hiervoor zijn er meerdere argumenten:

- Jongeren die door het M-decreet in het gewoon secundair onderwijs school lopen hebben geen recht op de verlenging van maximaal 40 dagen omdat ze onder de regeling vallen van het gewoon secundair onderwijs. Om aan inclusief onderwijs te werken is het nochtans nodig dat het recht voor leerlingen met een functiebeperking wordt doorgetrokken naar het gewoon secundair onderwijs en niet beperkt blijft tot het buitengewoon secundair onderwijs.
- Een groep leerlingen in het gewoon secundair onderwijs zal om diverse redenen geen werkplek kunnen vinden binnen de voorziene periode van maximaal 40 dagen (20 dagen + maximaal 20 dagen verlenging). Voor deze groep is een verlenging met maximaal 40 dagen ook aangewezen.
- Het is veel transparanter voor leerlingen, ouders, clb's, ... als de termijn voor iedereen gelijk is.

Het is positief dat er wordt gekozen voor een lichte procedure waarin de trajectbegeleider kan beslissen om de periode waarin een leerling geen werkplek heeft te verlengen. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat het geen autonome beslissing is van de trajectbegeleider maar dat dit

¹ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Advies over het voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4](#), 14 juni 2018; Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Advies over de maatregelen voor de organisatie van duaal leren en de aanloopfase](#), 17 mei 2018.

steeds gebeurt in samenspraak met de klassenraad waarbij de handelingsplanning als uitgangspunt wordt genomen. Hierbij aansluitend valt het op dat er in het voorstel van besluit nergens expliciet wordt verwezen naar de handelingsplanning. Nochtans is dat de ruggengraat van de werking van het buso en het is in die zin ook opgenomen in het decreet duaal leren buso (art. 23). Het is strikt genomen niet noodzakelijk, maar de Vlor vindt het belangrijk hier toch expliciet naar te verwijzen in het BVR.

2.2 Facultatieve karakter kwalificatieproef en GIP (art. 2)

De kwalificatieproef (OV3) of GIP (OV4) wordt facultatief voor de leerlingenevaluatie in duaal leren. Deze aanpassing wordt gesteund. Het is positief dat scholen nog de vrijheid behouden om een kwalificatieproef of GIP te organiseren als ze daar een meerwaarde in zien.

Voor leerlingen die tijdens het schooljaar overgaan van een duaal naar een niet-duaal traject moet het duidelijk zijn wat er van hen verwacht wordt voor de kwalificatieproef of GIP.

2.3 Betrokkenheid van de mentor in de klassenraad (art. 3)

De Vlor herhaalt zijn bezorgdheid over de pedagogisch-didactische competenties van mentoren. Aangezien zij een doorslaggevende stem kunnen hebben, moeten die competenties een voorwaarde zijn om volwaardig deel uit te maken (met stemrecht) van de klassenraad. In die zin kan de verplichte mentoropleiding die geregeld werd in OD XXIX een stap vooruit zijn.² De raad vraagt dan ook dat evaluatie en de rol in de klassenraad structureel onderdeel uitmaken van de verplichte mentoropleiding.

Het valt daarnaast ook binnen de verantwoordelijkheid van de scholen om samen te werken met bedrijven waarmee er een vertrouwensrelatie wordt uitgebouwd. Zeker in het buitengewoon onderwijs is dat belangrijk omdat er extra energie moet geïnvesteerd worden in de begeleiding van de leerlingen. Daarbij is het belangrijk dat deze vertrouwensrelatie wordt opgebouwd tussen school, leerling, ouders en bedrijf.

2.4 Mogelijke inzet van organisatoren in een begeleidingstraject (art. 4)

Voor leerlingen die moeilijkheden ondervinden bij de zoektocht naar een werkplek of tijdens het leren op een werkplek kan er extra begeleiding voorzien worden door organisatoren.

Het is positief dat deze ondersteuning ook voor het buso kan ingezet worden. Hoe de expertise van de organisatoren kan ingezet worden in het buso zal pas duidelijk worden nadat er geïnvesteerd is in concrete samenwerking. Daarbij is er bijzondere aandacht nodig over de afstemming met andere interne en externe ondersteuners zoals de trajectbegeleider, mentor, clb, pedagogische begeleidingsdienst en gespecialiseerde trajectbegeleiding (GTB). Is het nog duidelijk wie wat zal opnemen? Ook hier is het cruciaal dat de handelingsplanning als uitgangspunt wordt gehanteerd. Het is bij de inzet van de organisatoren ook belangrijk om na te gaan hoe de leerling een bijkomende ondersteuner zal ervaren.

Om een structureel partnerschap uit te kunnen bouwen met de organisatoren is het belangrijk dat er ook zekerheid is over hun financiering. Het is niet te verantwoorden dat een dergelijke ondersteuning voor duaal leren in het gewoon of buitengewoon onderwijs alsook voor de

² De verplichte mentoropleiding is geregeld in art. 104 van OD XXIX.

aanloophase afhangt van ESF-middelen. De Vlor wijst al sinds de opstart van leren en werken op de anomalie dat een decretaal verankerde werking via projectmiddelen gefinancierd wordt. Daarom stelde hij als voorwaarde steeds dat deze ondersteuning structureel verankerd wordt in de Vlaamse begroting.³ Dit standpunt wordt hier herhaald.

2.5 Studiebekrachtiging (art. 5-6)

De voorziene studiebekrachtiging dekt de variëteit aan noden in het buitengewoon secundair onderwijs. Dat de mogelijkheid voorzien wordt dat opleidingen in het buso maximaal leiden tot deelkwalificaties is een werkbare oplossing voor het gebrek aan beroepskwalificaties van niveau 2. De Vlor vraagt ook om beroepskwalificaties van niveau 3 niet uit te sluiten voor het buso.

Een technische vraag: moet er bij art. 5, §1, 6° en art. 6, §1, 3° voorzien worden dat er meerdere beroepskwalificaties uitgereikt kunnen worden? Nu lijkt het alsof het studiebewijs beperkt is tot één beroepskwalificatie terwijl er in sommige opleidingen meerdere beroepskwalificaties bereikt kunnen worden.

3 Samenwerking met andere opleidingsverstrekkers (art. 7)

Het is positief dat de opening wordt voorzien om samen te werken met andere opleidingsverstrekkers (Syntra en cvo's) en dat hiervoor duidelijke afspraken worden vastgelegd.

4 Mogelijkheid om een bijkomende kwalificatie te verwerven (art. 10)

Het is uitermate positief dat leerlingen die al een getuigschrift hebben behaald in een kwalificatie- of integratiefase zich opnieuw kunnen inschrijven voor een opleiding, ongeacht of het om een duale of niet-duale opleiding gaat.

Deze maatregel sluit aan bij een vraag die al jaren leeft in het buitengewoon secundair onderwijs. Het is goed om dit perspectief al te kunnen bieden aan de leerlingen die dit jaar een getuigschrift behalen.

Marleen Colpin
secretaris Raad Secundair Onderwijs

Saskia Lieveyns
voorzitter Raad Secundair Onderwijs

³ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Advies over de evaluatie van het decreet Leren en Werken](#), 16 januari 2014.